

عکس/مبارزی که امام رضا(ع) به پیشواز او رفت

۲ مهر ۱۳۹۳ ساعت ۱۲:۰۲

زمانی که هشت نفر از علما و دو سه نفر از خطبا در زمان رضا پهلوی دست بسته به زندان بردند و معلوم نبود که چه بلایی به سر آن‌ها خواهند آورد. در حالی که همه مشغول گریه و زاری و توسل و دعا بودند، سید یونس اردبیلی نیز در میان ما بود، ولی هیچ اضطرابی نداشت و با آرامش خاطر مشغول مطالعه کتاب جواهر بود.

آیت الله حاج سید یونس موسوی نجفی اردبیلی فرزند سید محمد تقی فرزند میرفتحعلی، فرزند سیفعلی اردبیلی است که همگی در کسوت روحانیت حیات پر بار خود را سپری کردند. میرفتحعلی اردبیلی، جد ایشان، از عرفای بلندپایه ای است که دستورالعمل عرفانی در اختیار شیخ مرتضی انصاری گذاشته است.

ایشان یکی از فقهاء عظام در قرن چهاردهم هجری قمری می‌باشد که در سال ۱۲۹۳ هجری قمری (برابر با ۱۲۵۵ هجری شمسی) در خاندان علم و فضیلت و سیادت و روحانیت دیده به جهان گشود. اجداد ایشان همگی از روحانیون سرشناس منطقه بوده‌اند.

*تحصیلات

سید پس از گذران دوران کودکی تحت تعلیم و تربیت والد خود، قرائت قرآن و دروس مکتب خانه‌ای و مقدمات علوم حوزوی را فرا گرفت و در حلقه درس علماء وقت حوزه علمیه اردبیل، از آن جمله حضرت آیت الله سید مرتضی خلخالی وارد گردید و در سنین نوجوانی با توجه به استعداد درخشان خود به رتبه بالائی از علم دست یافت. در سال ۱۳۱۰ ق (برابر با ۱۲۷۱ ش)، عازم حوزه علمیه زنجان گشت و مدت دو سال از دروس معقول و منقول عالم عامل و فقیه زاهد آیت الله العظمی آخوند ملا قربانعلی زنجانی معروف به "حجت الاسلام زنجانی" و آیت الله آخوند ملاسبزه‌علی زنجانی و آیت الله مجید حکمی رضوان الله علیهم بهره گرفت. وی در سال ۱۳۱۳ ق (برابر با ۱۲۷۳ ش) به حوزه علمیه نجف اشرف که در آن زمان با حضور علماء و فقهاء و فلاسفه بزرگ یکی از پرفروغترین دورانه‌های خود را سپری می‌کرد، عزیمت نمود و از محضر آیات عظام و علماء اعلام فاضل شربینی، شریعت اصفهانی، سید محمد کاظم طباطبائی یزدی و آخوند ملا محمد کاظم خراسانی قدس الله اسرار هم کسب فیض نمود و به رتبه عالی اجتهاد نائل گردید.

سید در میان اساتید عالی مقام خود بیش از همه به آخوند خراسانی اختصاص یافته و مدت چهارده سال از محضر پر فیض ایشان

مستفیض شد. به گونه‌ای که بعنوان یکی از برجسته‌ترین شاگردان آن بزرگوار معروف گشت.

حضرت آیت الله سید یونس اردبیلی پس از رحلت استاد نامی خود آخوند خراسانی به سال ۱۳۲۹ق در حوزه علمیه نجف بر کرسی تدریس نشست و جویندگان علم و فضیلت را از گنجینه دانش خود بهره مند ساخت. ایشان پس از چند سال و همزمان با دوران مرجعیت زعیم عالیقدر و مجاهد جهان تشیع حضرت آیت الله العظمی میرزا محمد تقی شیرازی - قدس سره - به کربلای معلی مشرف شد و در کنار حضرتش به مجاهدت در راه اسلام همت گماشت و برای مدتی نیز اداره حوزه علمیه نجف اشرف از جانب آن مرجع بزرگ بعهدہ ایشان واگذار شد.

*بازگشت به وطن

آیت الله سید یونس اردبیلی در سال ۱۳۴۶ق در حالی که از علماء و فقها بر جسته سرشناس حوزه مقدس نجف اشرف بشمار می‌رفت به زادگاه خود دارالارشاد اردبیل مراجعت نمود. از آنجا که در این تاریخ عده ای از علماء و فقهاء عظام حوزه علمیه اردبیل همچون آیات عظام میرزا یوسف مجتهد اردبیلی، میرزا علی اکبر آقا مجتهد، میرزا عبد الله اردبیلی، شیخ ستار اردبیلی و شیخ حسن طاهری و دیگران، چهره در نقاب خاک کشیده بودند، آقا سید یونس بعنوان یکی از علماء اعلام در مسند افتاء و مرجعیت و تدریس و ارشاد نشست و به رتق و فتق امور دینی منطقه در کنار علماء اعلام همت گمارد.

*سفر به مشهد مقدس

ایشان در پانزدهم ربیع الاول سال ۱۳۵۴ق (مصادف با ۲۵ خرداد ماه سال ۱۳۱۴ ش) بقصد اقامت و مجاورت، عازم مشهد مقدس گردید و مورد استقبال علماء و عموم طبقات آن سامان واقع شد. بلافاصله پس از ورود آیت الله العظمی سید یونس اردبیلی موج واقعه ننگین کشف حجاب رضاخانی به مشهد مقدس فرا رسید و آیت الله سید یونس اردبیلی در کنار آیت الله حاج حسین قمی و آیت الله میرزا محمد آقا زاده و دیگر علماء حوزه علمیه مشهد مقدس، رهبری نهضت مقاومت در برابر اقدامات ضد دینی رضاخان را عهده دار گردید.

* خواندن کتاب جواهر در زندان رضاشاه

مرحوم آیت الله بهجت (رحمه الله) در یکی از سخنرانی‌هایشان فرموده بودند: در زمان سابق وقتی مصیبت و گرفتاری به یک نفر یا عده ای وارد می شد، مثل الآن بی تفاوت نبودند که آن بلا را فقط برای مبتلایان بدانند و هیچ همدردی نکنند، بلکه گرفتاری و بلا را برای همه می دانستند در زمان سابق وقتی مصیبت و گرفتاری به یک نفر یا عده ای وارد می شد، مثل الآن بی تفاوت نبودند که آن بلا را فقط برای مبتلایان بدانند و هیچ همدردی نکنند، بلکه گرفتاری و بلا را برای همه می دانستند و همه برای برطرف شدن آن در فکر گرفتن مجلس دعا و ختم بودند.

آقایی می گفت: ختم بسیار خوبی برای رفع گرفتاری های شیعه سراغ دارم ، و آن اشتغال به علم فقه آل محمد (صلوات الله علیهم اجمعین) است ، این بزرگترین ختم و توسل به آن هاست.

زمانی که هشت نفر از علما و دو سه نفر از خطبا در زمان رضا پهلوی دست بسته به زندان بردند و معلوم نبود که چه بلایی به سر آن ها خواهند آورد، و آن ها سه روز در بازداشتگاه حیران بودند. در حالی که همه مشغول گریه و زاری و توسل و دعا بودند، یکی از آن ها می گوید: سید یونس اردبیلی (رحمه الله) نیز در میان ما بود، ولی هیچ اضطرابی نداشت و با آرامش خاطر مشغول مطالعه ی کتاب جواهر بود.

در این هنگام یکی از سادات حاضر در مجلس فرمود: من در مشهد بودم ، شبی خواب دیدم که حضرت رضا (علیه السلام) به

پیشواز شخصی می آید، خیال کردم برای بنده است، صبح دیدم که جنازه ی مرحوم سید یونس (رحمه الله) را به صحن آوردند و از همان دری که امام (علیه السلام) به پیشواز می رفتند، وارد کردند.

*تبعید به زادگاه

پس از فاجعه کشتار مردم بی‌پاخاسته در مسجد گوهر شاد، در اواسط ربیع الثانی ۱۳۵۴ ق (برابری اواخر تیرماه سال ۱۳۱۴ ش) آیت الله اردبیلی به همراه جمعی دیگر از علماء مشهد دستگیر و در تهران زندانی می گردند و پس از محاکمه، ایشان را به زادگاه خود اردبیل تبعید می کنند.

آیت الله سید یونس اردبیلی در دوره دوم حضور خود در اردبیل نیز منشاء خدمات و مرجع مراجعات دینی و علمی گشته و به تدریس و تبلیغ و اقامه جماعت و دیگر شئونات و وظایف روحانیت همت گماشت. پس از سقوط رضاخان در سال ۱۳۲۰ ش آیت الله سید یونس اردبیلی مجدداً به مشهد مقدس بازگشته و در عداد مراجع معظم جهان تشیع قرار می گیرد. ایشان در میان علماء و فقهاء و بزرگان عصر خویش علاوه بر اشتغال علمی و فقهی در حد مرجعیت، به ویژگیهای چون تقدس، تقوی، زهد، بی اعتنائی به زخارف دنیا، شجاعت، صراحت لهجه و اهتمام به نهی از منکر و امر به معروف شناخته می شوند و مورد تکریم و تعظیم فوق العاده بزرگانی چون حضرت آیت الله العظمی حاج آقا حسین بروجردی، حضرت آیت الله العظمی حاج آقا حسین طباطبائی قمی، حضرت آیت الله العظمی محمدهادی میلانی، حضرت آیت الله سید ابوالقاسم کاشانی و دیگر اعظام عصر خود واقع شده اند.

حضرت امام خمینی - قدس سره الشریف - علیرغم اینکه از تعداد معدودی از علماء و مراجع نام برده و تجلیل کرده اند، بارها و در موارد متعدد از ایشان یاد کرده و آن بزرگوار را مایه افتخار دانسته و از مبارزات سیاسی و روحیه ستم ستیزی ایشان تمجید نموده اند. مقام معظم رهبری نیز ایشان را یکی از علماء مجاهد عصر حاضر دانسته مقام عالی ایشان را ستوده اند.

آیات حاج سید یونس اردبیلی، سید علی اکبرخویی و سیدهاشم میردامادی از عالمان مبارز مشهد برعلیه طرح کشف حجاب درکنار تنی چند از روحانیون

*شاگردان

حضرت آیت الله العظمی سید یونس اردبیلی علاوه بر تربیت شاگردانی چون :

۱ آیت الله العظمی سید محمد حجت کوه کمره ای

۲ آیت الله شیخ محمد واعظ زاده خراسانی

۳ آیت الله شیخ محمد علمی اردبیلی

۴ آیت الله حاج آقا مروج

۵ آیت الله شیخ کاظم مدیر شانه چی

۶ عالم ربانی حضرت حجت الاسلام و المسلمین حاج شیخ عبدالرحیم جعفری

۷ حضرت حجت الاسلام و المسلمین حاج شیخ یوسف صاحب الزمانی

۸ مرحوم حجت الاسلام و المسلمین دکتر سید جواد مصطفوی

و بسیاری دیگر، تالیفاتی نیز در زمینه فقه و اصول از خود به یادگار گذاشته اند که از آن جمله :

۱ رساله ای در صلوه المسافر

۲ رساله ای در قاعده لاضرر

۳ رساله ای در فروعات علم اجمالی

۴ رساله ای در بحث ترتب

۵ رساله ای در معتقدات القاصر در اصول الدین

۶ حاشیه بر کتاب عروه الوثقی

۷ دوره کامل رساله عملیه با نام (وجیزه المسائل)

*وفات

نهایتاً این مرجع عالیقدر و فقیه عالی مقام و عالم ربانی در ۲۱ ذیقعد سال ۱۳۷۷ق (برابر با ۳۰ اردیبهشت ماه سال ۱۳۳۷ ش) به دیار باقی شتافت و پس از تشییع با شکوه پیکر مطهرش در پایین پای مقدس حضرت ثامن الحجج امام علی بن موسی الرضا _ علیه و علی آبائه و ابنائه آلاف التحیه و الثنا - به خاک سپرده شد.

منبع: مشرق

